

ВАКЦИНА для профілактики ПОЛІОМІЄЛІТУ інактивована (ІПВ)

ЩО ВАМ НЕОБХІДНО ЗНАТИ

1. Що таке поліомієліт?

Поліомієліт – хвороба, викликана вірусом. Вірус потрапляє в організм через рот. У більшості випадків це не викликає серйозного захворювання. Але іноді він є причиною паралічу (частіше порушення рухів в руках або ногах). Хвороба може призвести до смерті – зазвичай в результаті паралічу дихальної мускулатури.

Поліомієліт був широко поширений в Україні в 1950 роки. До впровадження вакцини від хвороби щорічно ставали паралізованими і вмирили тисячі людей.

2. Для чого необхідна вакцинація?

Інактивована вакцина проти поліомієліту (ІПВ) може запобігти поліомієліту.

Історія: У 1950 роки в Україні було зареєстровано понад 19 000 випадків поліомієліту з розвитком паралічу. Протягом 1958 року 3 768 дітей були паралізованими через поліомієліт.

Вакцинація проти поліомієліту почалася в СРСР у 1959 році. У 1960 році лише в Україні більше 13 мільйонів осіб пройшли вакцинацію. До 1961 року число зареєстрованих випадків захворювання знизилося до 462, а у 1965 році було зареєстровано всього 7 випадків. Успіх вакцинації проти поліомієліту в СРСР та інших країнах ініціював боротьбу з поліомієлітом по всьому світу.

Сьогодні: Хоча в Україні не було зареєстровано жодного випадку поліомієліту з 1993 року зумовленого «диким» вірусом, це захворювання все ще є поширеним в деяких країнах світу.

Достатньо лише одного випадку поліомієліту, привезеного з іншої країни, щоб викликати епідемію хвороби серед населення, яке не захищене щепленнями. Якщо зусилля з ліквідації поліомієліту у світі призведуть до успіху, нам більше не знадобиться вакцина проти цієї

хвороби. А поки ми повинні продовжувати проводити вакцинацію наших дітей проти поліомієліту.

В Україні через низькі рівні охоплення вакцинацією проти поліомієліту в останні роки стало можливим появитися мутованому вірусу, що походить з вакцини ОПВ. В літку 2015 року був зареєстрований спалах поліомієліту, зумовлений таким мутованим вірусом. Такі віруси не виникають при високих рівнях охоплення щепленнями.

3. Два типи вакцини проти поліомієліту

Існує два типи вакцин проти поліомієліту:

ІПВ (інактивована вакцина проти поліомієліту), випускається в ампулах/шприцах для ін'єкцій; рекомендується зробити два перші щеплення цією вакциною у віці 2 і 4 місяці. Однак ці перші дві дози мають бути введені будь-якій дитині старшого віку.

ОПВ (пероральна вакцина проти поліомієліту), випускається у формі крапель для прийому всередину. Лише ОПВ може позбавити світ від вірусів поліомієліту. Після перших двох доз ІПВ можна давати ОПВ будь-якій людині без протипоказань (див. нижче) у віці 6 і 18 місяців, в 6 та в 14 років.

Обидві вакцини формують імунітет до поліомієліту, але ОПВ попереджає передачу хвороби іншим людям завдяки тому, що формує імунітет в кишечнику та перериває передачу збудника.

4. Хто повинен отримувати ІПВ і коли?

ІПВ (інактивована поліомієлітна вакцина) – містить вбитий (інактивований) вірус поліомієліту, що вводиться як укол в ногу або руку, залежно від віку. Вакцину можна вводити одночасно з іншими вакцинами.

Діти

Діти отримують перші дві дози ІПВ:

- Одну дозу у віці 2 місяців,
- Одну дозу у віці 4 місяців.

Дорослі:

Більшість дорослих, від 18 років і старше, не потребують вакцинації проти поліомієліту,

оскільки їм було зроблено щеплення у дитячому віці. Але існує три групи підвищеного ризику, в які входять деякі дорослі, і вони повинні *подумати* про вакцинацію проти поліомієліту:

(1) люди, які подорожують по регіонах світу, де поліомієліт широко поширений,

(2) працівники лабораторій, які працюють з вірусом поліомієліту, та

(3) медичні працівники, що лікують пацієнтів, у яких може бути поліомієліт.

Дорослі в цих трьох групах, що отримали **1 або 2 дози** вакцини проти поліомієліту в минулому, повинні отримати інші 1 або 2 дози. Неважливо, скільки часу пройшло з дати отримання початкової дози (доз).

Дорослі в цих трьох групах, що отримали 3 або більше доз вакцини проти поліомієліту (ІПВ або ОПВ) в минулому, можуть отримати ревакцинацію ІПВ.

5. Деяким особам слід відкласти вакцинацію ІПВ або відмовитися від неї.

Ті, кому ІПВ протипоказана:

- Всі, у кого є алергія на антибіотики **неоміцин, стрептоміцин або поліміксин В**, не повинні отримувати вакцину проти поліомієліту.

- Всі, у кого була тяжка алергічна реакція на попереднє щеплення від поліомієліту, не повинні отримувати наступне щеплення.

Ті, кому варто зачекати:

- Люди, що мають гостре захворювання в призначений для вакцинації день, повинні одужати і пройти вакцинацію проти поліомієліту.

Для отримання детальнішої інформації зверніться до лікаря.

6. З якими ризиками пов'язане введення вакцини ІПВ?

У деяких людей, які щепляться ІПВ, може виникнути набряк та почервоніння на місці уколу. Немає відомостей про те, щоб вакцина ІПВ, яку зараз використовують, викликала серйозні реакції, і більшість людей не мають

жодних проблем зі здоров'ям після вакцинації.

Проте, будь-який лікарський засіб може викликати серйозний побічний ефект, наприклад тяжкі алергічні реакції. *Ризик того, що вакцина заподіє серйозної шкоди здоров'ю або навіть призведе до летального результату, надзвичайно малий.*

7. Що робити, якщо виникає серйозна побічна реакція?

На що слід звернути увагу?

Відстежуйте будь-які незвичайні стани, такі як тяжка алергічна реакція, висока температура або незвичайна поведінка.

Якщо тяжка алергічна реакція виникає, це зазвичай відбувається в період від декількох хвилин до декількох годин після введення вакцини. Симптоми тяжкої алергічної реакції можуть включати в себе ускладнене дихання, слабкість, захриплість голосу або свистяче дихання, прискорене серцебиття, висип, запаморочення, блідість або набряк горла.

Що треба робити?

- **Викличте** лікаря або негайно зверніться до лікарні.

- **Повідомте** лікаря про те, що сталося, вкажіть дату і час щеплення.

8. Як я можу дізнатися про щеплення більше?

- Зверніться до свого лікаря. Він може дати Вам листок-вкладиш з інформацією про вакцину або порадить інші джерела інформації.

- Зателефонуйте в районний чи обласний департамент/відділ охорони здоров'я.

Ця листівка схвалена:

ГО «Українська Академія Педіатрії» (<http://uap-education.org.ua>)

ГО «Східно-українська академія педіатрії» (<http://euap.org.ua>)

ГО «Батьки за вакцинацію» (<http://bzv.org.ua>)

ГО «Всеукраїнська асоціація дитячої імунології» (<http://vadi.org.ua>)

ГО «Медичний проектний центр» (<https://www.facebook.com/MedProjectCenter>)

ГО «Інфекційний контроль в Україні» (<http://www.infection-control.com.ua>)

ГО «M-Gate» (<https://www.m-gate.org/ua>)